

פחד דוד

פרשת
חיי שרה

כ"ה חשוון
תשע"ו

791

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:10 | 16:15 | 16:25 | 16:29

מוצאי שבת 17:23 | 17:25 | 17:26

רבינו תם 18:02 | 17:59 | 18:00 | 18:03

המולד לבילי חמישי בשעה 18 דקות ו-11 חלקים ראש חודש כסלו ימים חמישי ושישי

הילולא דצדיקיא

- כה - רבי דוד כהן למגרב
- כו - רבי שלום לופס רבה של עכו
- כז - רבי יעקב חביב בעל העין יעקב
- כח - רבינו יונה מגירונדי מח"ס 'שערי תשובה'
- כט - רבי ידידיה מונסניגו מח"ס 'דבר אמת'
- ל - חכם מנשה לוי
- א - רבי יוסף שמואל מקראקא בעל 'גהות הש"ס'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

ניצול נכון של הזמן

ניתן להביא שאליעזר ואברהם אבינו יצאו להלחם כנגד חמשת המלכים לבדם ונצחו אותם במלחמה, ומדוע אליעזר חשש להלחם כנגד לבן ונסה להכניעו על ידי אמירת השם המפורש. ונראה להשיב שהיות ואליעזר ידע שההליכה במטרה לחפש אשה ליצחק זהו ניסיון גדול בעבורו, הוא לא רצה לבזבז את זמנו לריק במלחמה כנגד לבן, שכל רצונו היה לעשות את שליחות אדונו במהירות האפשרית, על מנת שלא יכשל בה משום הנגיעה שיש לו בדבר. ומשום כך אליעזר הכריז את השם המפורש כדי שיוכל להכניע את לבן בקלות ולהזדרז לקיים את שליחות רבו.

ובזמן שאליעזר חזר עם רבקה חזרה לבית אדונו, הדרך נותרה על כנה כמות שהיא מבלי להתקצר, מכיוון שאליעזר כבר ביצע את שליחות אדונו ולא היה חשש שהדרך הארוכה תותיר בידו פתח למעילה בציווי אברהם. כיון שמחשבתו של אליעזר בדבר לקיחת יצחק לבתו ירדה מן הפרק לאחר שכבר נמצאה האשה הראויה בדמות רבקה, ובפרט כאשר ראה שחפץ ה' הצליח בידו, הבין מיד שמאת ה' יצא הדבר ואין עצה ואין תבונה לנגד ה'.

ובשובו חזרה חפץ אליעזר בדרך רגילה ללא קפיצות, כיון שכעת כבר אין בהליכתו משום ניסיון, ואם כן יוכל עתה לקבל שכר על כל פסיעה ופסיעה, ואכן הקב"ה לא קפח את שכרו וקיבל שכר על כל מהלך ומהלך בדרכו הארוכה חזרה לבית אדונו.

ומסופר על הגאון מוילנא שבא אליו אליהו הנביא ורצה ללמד אותו את רזי התורה והגאון מוילנא סרב לכך. ובמבט ראשון סירוב זה מעורר תמיהה, כיצד ניתן לדחות ולסרב להצעה יקרה זו. אלא שמחשבת הגאון מוילנא הייתה שאם הוא ישב ללמוד עם אליהו הנביא, אזי שכל הקושיות המצויות בתורה יתיישבו לפניו במהירות וללא קושי ומאמץ. ומאחר ורצונו של הגאון לזכות בשכר השמור למי שעמל ויגע בתורה הוא סרב להצעה זו. שידע הגאון מוילנא שעל מנת להבין סוגיא סבוכה בגמרא, עליו לשבת יומם ולילה ולהיות נתון כל כולו בדברי הגמרא כדי להבינה. ובודאי שהשכר על כל דקה יקרה המנוצלת ללימוד הוא בעל ערך רב, ועל כן לא רצה להפסידו על ידי קיצורי דרך בלימוד הגמרא.

וכידוע על פי ספרי הקבלה שהקב"ה ברא את כל העולם כולו כבר ביום הראשון, ובכל יום ויום תיקן והשלים את הבריאה של אותו יום. ובזה שהקב"ה חילק את בריאתו לימים יש בזה מסר עבור האדם, מהו ערך הזמן ועד כמה הוא ניתן לניצול. ובחיי היהודי ישנם מידי זמן הפוגות כדוגמת שבתות, ראשי חודשים וימים טובים, וזמנים אלו הם בבחינת תמרוו עצור עבור האדם על מנת שיתבונן בעצמו ויראה מה היו הספקיו עד עתה, האם הוא התקדם בעבודת ה' במהלך השבוע שחלף, והאם הוא הצליח לשבור מידה רעה המצויה בקרבו בזמן שעבר עד כה.

"ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור" (בראשית כד, י).

אברהם אבינו מצווה את עבדו אליעזר ללכת אל העיר חרן ולקחת לבנו יצחק אשה כשרה מבנות המקום. ומבארים חז"ל (ב"ר נט, יא) שדרכו של אליעזר קפצה לו והוא הגיע במהלך יום אחד בלבד לחרן, למרות שהדרך עצמה ארוכה היא ולקחת על פי הטבע מספר ימים. ונתעוררתי לשאול מדוע אברהם אבינו שהיה ידוע בצדקותו המופלגת בכל העולם כולו לא זכה שתקפוץ לו הדרך בזמן שהקב"ה ציוה אותו לעזוב את חרן וללכת אל ארץ כנען. שהרי אם עבדו אליעזר זכה לקיצור הדרך קל וחומר שהרב ראוי וזכאי לכך. ונראה להשיב שאין הקב"ה מעמיד אדם בניסיון שהוא אינו מסוגל לעמוד בו, ואם בא על האדם ניסיון כל שהוא ברור הדבר שהוא מסוגל לעמוד בו. ואם חלילה לא זכה אותו אדם לעמוד בניסיון, כנראה שהוא לא השקיע די מאמצים על מנת לעמוד בקושי זה בגבורה. והנה לאליעזר הייתה בת אשר אותה רצה עבד אברהם בכל מאודו להשיא ליצחק (ב"ר נט, ט). וכיון שידע הקב"ה שאליעזר לא יוכל לעמוד בשליחות כראוי, וללכת את כל הדרך הארוכה המקשרת בין חרן לארץ כנען, לפיכך קיצר לו הקב"ה את הדרך, וזאת כדי שאליעזר יוכל למלא את רצון אדונו אברהם בשלמות.

לעומת זאת אברהם אבינו שהיה בדרגה גבוהה וברום המעלה יכול היה ללכת את כל המרחק הקיים בין חרן לארץ כנען מבלי להרהר אחר הקב"ה ולשאול שאלות, על אף שאברהם הלך בציווי ה' מבלי לדעת להיכן פניו מועדות, כדכתיב "לך לך מארץ ממוולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א), ומשמע שבכל פסיעה ופסיעה על פי ציווי הקב"ה היה טמון ניסיון. ומאחר והקב"ה מעוניין לשלם שכר רב לאלו ההולכים בדרכו מבלי להרהר אחריו, הותיר הקב"ה את אורך הדרך כפי שהיא ולא קיצרה, על מנת שאברהם יקבל שכר על כל פסיעה ופסיעה, אותה פסע בציווי ה'.

ואם כן מובן עתה מדוע הקב"ה קיצר את דרכו של אליעזר בעוד שהוא הותיר את הדרך כמות שהיא לאדונו אברהם. ועל פי ביאור דברים אלו ניתן להסיק את גודל מעלת ערך הזמן, שכל רגע על פני האדמה המנוצל כיאה וכיאות ועבודת ה', מזכה את האדם בשכר רב לאין ערוך. וכמו כן הקב"ה אינו מנסה את האדם בניסיון שאינו יכול לעמוד בו. עד כדי כך שה' מקצר את דרכו של אליעזר כדי שלא יגיע לידי ניסיון בזמן הארוך הנתון בידו וימנע מלקיים את ציווי אדוניו. כאשר אליעזר רואה מרחוק את לבן וכלי מלחמה בידו, הוא אומר מיד את שם ה' המפורש ואליעזר ועשרת גמליו פורחים באוויר (ילקוט שמעוני, בראשית, רמז קט). וקשה מדוע אליעזר לא יוצא להלחם כנגד לבן, בזמן שידוע הוא שאליעזר ניחן בכוח רב, והוכחה לכך

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אל תבטחו בנדיבים

יהודי שעמד בפני נישואי בתו בא לפני וביקש ממני הלוואה בסכום של אלפיים דולר עבור הוצאות החתונה המרובות. מטעמים שונים שהיו עימי באותו הזמן - לא יכולתי להלוות לו את הסכום שביקש, אולם במקום זאת הצעתי לו סכום קטן יותר, אך מכובד גם הוא - במתנה. היהודי סירב לקבל את מתנתי, ויצא מחדרי כועס מבלי לומר מילה. כיון שראיתי על פניו שהוא כועס עליי, קראתי לו בחזרה ושאלתי אותו: "מדוע אתה כועס עלי כל כך עד שאפילו 'שלום' אינך אומר בצאתך ממני? וכי חושב אתה שאני בורא העולם הכל יכול? האם חושב אתה שבכוחי להעניק לך כל מה שאתה מבקש?" היהודי שתק ואני המשכתי:

"דע לך, שבכל פעם שיצאתי לחו"ל למטרת איסוף כספים ובטחתי בבני אדם - לא הצלחתי בשליחותי. ואילו כאשר בטחתי בקב"ה באופן מוחלט שהוא זה שיזמן לי את הכספים - ראיתי ברכה בעמלי. יש לנו אבא גדול בשמים - בקש ממנו כל מה שאתה צריך, והוא יעזור לך." היהודי שמע את דברי ושאל: "אבל איך גורמים לכך שהקב"ה ייתן לי מה שאני מבקש?" ואני השבתי לו: **"הקב"ה הוא אבא, סמוך עליו שהוא ידאג לכל מחסורך, כמו שאב דואג לכל מחסורו של בנו. ואתה - כל תפקידך בעת הזאת הוא רק לבקש ממנו כל מה שאתה רוצה!"**

אבן נגולה מלבו של היהודי והוא יצא לדרכו שמח וטוב לב. למחרת פגשתי אותו ושאלתי: "נו, האם יש חדש בעניינך?" "לא" השיב היהודי, והמשיך בפשטות נפלאה: **"אבל אני סומך על אבא!"** מספר ימים חלפו, והנה שוב פגשתי את היהודי, ושוב שאלתי אותו האם התחדש דבר מה בעניינו. והפעם השיב לי היהודי בפנים שמחות: "תודה רבה, כבוד הרב, העצה שנתת לי עזרה לי מאד. היום התקשרו אליי מהולנד קרובי משפחתה של אשתי, ותוך כדי שיחה הציעו לנו עשרת אלפים דולר!" שמחתי לשמוע על דבר ישועתי ואמרתי לו: **"ראה, באת אליי לפני מספר ימים וביקשת הלוואה בסך אלפיים דולר ולצערי לא נענית. וכשפנית לקב"ה קיבלת כפפל כפליים! אם כן, כעת תדע מהי הכתובת הנכונה אליה יש לפנות גם בקשר לכל שאר בקשותיך בחיים."**

ארור הגבר אשר יבטח באדם

באחת השנים הייתי זקוק לסכום כסף נכבד בכדי לקנות מבנה זמני למוסדותינו בארץ ישראל, עד שיושלם הבניין החדש הקבוע באשדוד. לצורך כך נקבעה לי פגישה בחו"ל עם שני תורמים נדיבי עם, שהיה ביכולתם לסייע לי באותה העת. לצערי הרב, התורמים החשובים לא הגיעו למקום המפגש בזמן שנקבע לכך. וככל שחלף הזמן, הבנתי שהפגישה שנקבעה לי איתם לא תתקיים, ולא מהם תבוא ישועתי. בראותי זאת עלה בזיכרוני הפסוק שכ"ק אבא זיע"א היה משמיע פעמים רבות באוזנינו -

"ארור הגבר אשר יבטח באדם" (ירמיה יז, ה). תיכף ומיד הבנתי את הטעות שבידי וחשבתי לעצמי שכיון שבטחתי באנשים בשר ודם - זהו העונש שלי, וכך גמל עימי הבורא על חוסר הביטחון שלי בו. מיד שבתי בתשובה על עוונתי זה, קיבלתי על עצמי לבטוח רק בה' יתברך לבדו שממנו תבוא הישועה שלי, ולאחר מכן פניתי לשוב לשדה התעופה, בדרכי חזרה הביתה. תוך כדי שובי על עקבותיי, הבחנתי לפתע בתורמים שהייתי אמור לפגוש כשהם ממחרים לקראתי. כשראו אותי, הם התנצלו לפניי ששכחו מהפגישה המתוכננת, ואמרו שרק לפני מספר רגעים עלתה בזיכרוני הפגישה עימי, ומיד מיהרו להגיע למקום המפגש. בפגישתנו סיפרו שיש להם בעיה כלשהי במסחרם, ושאלו כיצד יוכלו לסייע בדבר מצוה על מנת שיתברכו ויושעו. סיפרתי להם על מצוקתי הכלכלית והוספתי שאני זקוק כעת לסכום של כמאה אלף דולר עבור צרכי המוסדות הקדושים. התורמים, ללא כל היסוס הבטיחו מיד לתרום למוסדות הקדושים את הסכום שביקשתי, ואני פניתי לשוב לביתי בלב רגוע, מתוך הודיה לקב"ה על רוב חסדיו עימי. ממעשה זה למדתי מוסר גדול, שלא כדאי לבטוח בנדיבים בשר ודם, כיון שאין בידם להושיע כלל, והם בסך הכל שליחיו של הקב"ה לעשות את רצונו. על כן עלינו להישען על הקב"ה ולבטוח בו, ואז מובטח לנו שנראה בישועות ה' עימנו.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

טעם לעטיפת הטלית בשעת התפילה, לפי שכיסוי הראש מכניע את לב האדם ומביאו לידי יראת שמים. אצל רוב בני אשכנז המנהג הוא שבחורים רווקים אינם מתעטפים בטלית בשעת התפילה. ושני טעמים בדבר: אם מפני סמיכות הפסוקים בספר דברים (פרק כ"ב) שנאמר "גדלים תעשה לך על ארבע כנפת כסותך", ונסמך לו הכתוב "כי יקח איש אשה". ועוד טעם, כדי שהבחורים הרווקים יהיו ניכרים בבית הכנסת, ויבושו, וימחרו על ידי זה לקיים מצות נישואין.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"והמלך דוד זקן בא בימים". (מלכים א. א.)

הקשר לפרשה: בהפטרה נאמר: "והמלך דוד זקן בא בימים", וכן בפרשה נאמר: "ואברהם זקן בא בימים". וכמו כן בהפטרה מובא שדוד מסר את המלוכה לפני מותו לשלמה בנו, כפי שמסופר בפרשה שאברהם נתן את כל אשר לו ליצחק.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

באו בקשרי שידוכין

בכל מה שקשור לדיבורים אודות קשרי שידוכין, ישנם כמה פרטי דינים שבהם מותר לגלות את אזני המחונתנים אודות השידוך שמתרקם, ובכל מקרה ומקרה יש לדון לגופו ולפנות לתלמיד חכם שיורה את הדרך הנכונה, שלא תצא שום תקלה לאחד מהצדדים. כללו של דבר: האדם צריך לשום עיניו וליבו על דרכיו, ובפרט על מוצא פיו, שלא להתערב בענינים שבין אדם לחבירו, אם לא שידע מתחילה את הענין לאמיתו, ויכוין לתועלת ולא מחמת שנאה, ולראות את הנוגד מדיבורו, שלא יצא מגדר דין תורה חלילה, ואז ה' יהיה בעזרו שלא ילכד בפח היצר.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הניסיונות של אברהם אבינו

"ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" (בראשית כג, ב).

הנה אברהם אבינו עמד בניסיון העקידה בגבורה, הרי רחמי האב על הבן גדולים, ואף על פי כן כבש אברהם את רחמיו, ועמד לשחוט את בנו יצחק. ואפילו לאחר שאמר לו ה' - "אל תשלח ידך אל הנער" (שם כב, יב), אמר לכל הפחות לעשות לו מום או אפילו להטיף ממנו דם, והרי כבר יכול היה לשמוח, על מה שצוה אותו ה' לא ליגע ביצחק ומדוע רצה לחבול בו.

והביאור בזה שצדיקים המתחילים במצווה לא רוצים להפסיק, עד שאמר לו ה' - "אל תעש לו מאומה" כי ממנו אני מוציא אומה גדולה. וזהו לימוד בשבילנו, שכאשר אנו מתחילים במצווה עלינו להתמסר ולקיימה.

אברהם אבינו כשכבר היה יכול ללכת אל ביתו ברוב שמחה שעמד בניסיון הגדול וגם בנו נשאר בחיים, הגיע לביתו ושם התבשר שמתה אשתו, ולא עוד, אלא שמתה בסיבת העקידה. וודאי שאדם מן השורה היה מתרעם תרעומת גדולה, שלא זו בלבד שעמד בניסיון גדול כל כך, הרי שגם הצטער צער נורא בפטירת אשתו, וכי "זו תורה וזו שכרה". אבל אברהם אבינו לא התרעם כלל, אלא מיד התעסק בקבורתה וכו' "לספוד לשרה ולבכותה". ובנוגע לבנו יצחק, לקח אותו לשיבת שם ועבר.

ואברהם לא ספד לשרה מפני צערו הפרטי, אלא ספד אותה על שהייתה צדקת גדולה עד מאוד, כמו שכתוב בחז"ל על הפסוק "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (בראשית כג, א), "בת מאה כבת עשרים בלא חטא" (ב"ר נח, א). וזהו הפסד גדול לעולם, והשאירה חלל גדול במותה.

ויש לשאול, מדוע עשה ה' כך לאברהם אבינו, להביא לו צער אחרי צער, ניסיון אחרי ניסיון. ובאמת, מה נתן לאברהם את הכוח לא ליפול ולהישבר במעגל הניסיונות והצער. והתשובה היא שמה שבונה את האדם ומביאו לאהבת ה' יותר ויותר - זה הניסיונות. ואדרבה, ככל שהניסיונות רבים, כך גדל האדם ומתקרב לה'. ועל כן אין ה' מניח לצדיקים לישב בשלוה, אלא הוא מוליך אותם מניסיון לניסיון על מנת לקרבם אליו, שיזכו לחיי העולם הבא.

וזה מה שנתן לאברהם אבינו את הכוח להתמודד עם כל הצער, משום שידע שעל אף הצער, ולמרות שנדמה שהמצב לא טוב, הרי שאם ה' הביא את אותו המצב עליו - הוא לטובתו, בשביל שיעלה ויתקרב אליו.

וזהו כלל גדול, שהרבה פעמים אדם רוצה שה' יעשה כך, וחושב שבזה שיהיה לו את הדברים הללו יהיה לו טוב. ולא יודע שאם יהיה לו כך, רק יזיק לו.

הנה במדינת ונצואלה היה משבר כלכלי חמור. וודאי שכל היהודים התפללו הרבה לה', שיחזק אותם שוב בכלכלתם. והמצב לא נהיה יותר טוב, כי אולי עדיף שאין הרבה חומריות, כי כאשר יש כלכלה משגשגת ממילא יש התדרדרות רוחנית, ולכן אולי עדיף להם עניות מאשר עשירות. ולמעשה, מאז שכלכלת ונצואלה נתונה במשבר, הרוחניות החלה לקפץ הרים וגבעות, והרבה אנשים חזרו בתשובה.

פעמים באים אלי לבקש ברכה על הצלחה בזכייה בלוטו, או להצליח ברישיון נהיגה וכדומה, ואני אומר - מי יודע אם זה טוב לך, שמא אם תזכה בלוטו תרד ברוחניות, או חס ושלום, אולי תעשה תאונה אם תזכה ברישיון הנהיגה.

על כל פנים, על האדם להשתדל לקבל את גזירות ה' באהבה, ולכן "מברכין על הרעה כשם שמברכין על הטובה" (ברכות מח, ב), כיון שברעה זו שבאה על האדם, יש בה בודאי טובה שהאדם אינו רואה בכלל, וטוב לו להודות לה' אף על הרעה.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

צדקה מארכת ימים

"ואברהם זקן בא בימים". (בראשית כד, א)

כתיב (משלי טז, לא) "עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא". רבי מאיר הלך למקום שנקרא 'ממלא'. ראה אותן כולן שחורי ראש [צעירים]. אמר להם, תאמרו ממשפחת בית עלי אתם, דכתיב (שמואל ב, א) "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים".

אמרו לו; רבי התפלל עלינו! אמר להם; לכו וטפלו **בצדקה** - ואתם זוכים ל**זקנה**. ומה הטעם? שנאמר "עטרת תפארת שיבה". והיכן היא מצויה? "בדרך צדקה תמצא".

ממי אתה למד? מאברהם אבינו שכתוב בו "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט", וזה לזקנה, שנאמר "ואברהם זקן בא בימים".

("מדרש רבה")

הדרת פנים

"ואברהם זקן בא בימים". (בראשית כד, א)

על ידי שביקש אברהם אבינו רחמים על אנשי סדום, התחיל הקדוש ברוך הוא משבחו: "יפיפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיך" (תהילים מה, ג). אמר לו אברהם: ומה היופי שיש לי?

אני ובני נכנסין לעיר, ואין בן אדם מכיר בין האב לבן לכבד את הזקן. לפי שהיה אדם חי מאה ומאתים שנה ולא היה מזקין.

אמר אברהם: רבון העולמים, צריך אתה להפריש בין האב לבן, בין הנער לזקן, שיהא הזקן מתכבד.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: ממך היא מתחלת. לן באותה הלילה ועמד בבוקר. כיון שעמד בבוקר, ראה שער ראשו וזקנו לבן.

אמר לפניו: רבוני, עשיתני דוגמא? אמר לו "עטרת תפארת שיבה" (משלי טז, לא). זהו שנאמר "ואברהם זקן".

("מדרש ילמדנו")

מעשי אבות

"ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות". (בראשית כד, כב)

כיון שראה אליעזר שהיו מעשיה טובים דומים למעשה אברהם; שהיא **בידיה השקתו**, כשם שכתוב באברהם "והוא עומד עליהם", שהוא בעצמו שימש עליהם. וכל מעשיה **במהירות**, כמעשה אברהם.

וגם **השקתה הגמלים** שרכב, כאברהם שאמר "יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם", לפי שרגליו של אליעזר הם הגמלים, בטח שהקדוש ברוך הוא הצליח דרכו, שנאמר מיד "ויקח האיש נזם זהב".

("בראשית רבתי")

שלל תארים

"והאיש משתאה לה". (בראשית כד, כא)

מעשה הכתוב קראו **איש** על כל דבר, לפי שהיה נוהג עצמו בפרישות ובהצנע, כדרך רבו. עד שאמר "עבד אברהם אנכי", ומכאן ואילך קראו **עבד** ככתחלה. מכאן שאין אדם נענש בכינוי שם לחבירו, אם הוא הודיע בעצמו הכינוי. (שכ"ל טוב)

מאחרי הקלעים

"ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע". (בראשית כה, ח)

זהו שכתוב "עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון". כל מתן שכרן של צדיקים מתוקן להם לעתיד לבא, ומראה הקדוש ברוך הוא להן עד שהן בעולם הזה מתן שכרן מה שהוא עתיד ליתן להם לעתיד לבא, ונפשם שבעה והם ישינים.

משל למה הדבר דומה? למלך שעשה סעודה לאורחים, והראה להם מה שהן אוכלין ושותין, ו**שבעה נפשם** וישנו להם.

כך הקדוש ברוך הוא מראה לצדיקים עד שהן בעולם הזה מתן שכרן, מה שהוא עתיד ליתן להם לעתיד, ונפשם שבעה והם ישינים.

מה טעם? "כי עתה שכבתי ואשקוט ישנתי אז ינוח לי". ("ילקוט שמעוני")

פלגי מים

פעם התבטא הגאון רבי יצחק זאב סולובייצק זצ"ל על איזה יהודי מסוים שנודע כירא וחרד ה' במיוחד - שהיתה לו 'אמא צדיקה'. איך הוא ידע זאת? הוא הסביר כי מתוך התנהגות הילדים רואים במוחש איך היתה נראית האמא שלהם. וכפי הנאמר בשיר השירים "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן", כי על ידי הצאן רואים אם ה'אם' - היתה "היפה בנשים". כשהביאו לפני החפץ חיים זיע"א את ספר התהלים הישן של אמו הצדקת, התרגש ואמר בבכיה - "היודעים אתם כמה דמעות שפכה אמי הצדקת לפני הקב"ה עם ספר זה, כשביקשה שבנה יהיה יהודי כשר..." סיפרה פעם בתו של החפץ חיים על אמו של החפץ חיים, וכה היו דבריה:

סבתי לא היתה בעלת ניסים, מחוללת נפלאות מפורסמת וכיוצא בזה, אבל זוכרת אני שבשלהי ימיה כאשר נתפרסם כבר שמעו של בנה בכל רחבי עולם היהודי, נגשו אליה כמה ממקורביו של החפץ חיים ובקשו לשאול את אמו של גדול הדור במה זכתה לבן שיאיר את עיני העולם. היא שלא תלתה זכות זו במעשיה, השיבה להם כי אל להם להפנות שאלה זו אליה, שכן לא זכור לה דבר מיוחד שאותו יכולה היא לשייך לכך שיוצא חלציה יגדל לתלמיד חכם עצום. הנוכחים ניצלו את

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

אחד מתושבי מוגאדור, היה עושה בכל יום את דרכו לעבודה מחוץ לעיר.

בוקר אחד, פגש אותו רבי חיים זיע"א ושאל אותו: "לאן פניך מועדות? והלה השיב לרבי חיים, כי פניו מועדות לעבודה, וכי כך הוא עושה מידי בוקר. "האם יש לך דרך אחרת כדי להגיע לעבודה?" שאל אותו רבי חיים זיע"א.

"אכן יש לי דרך אחרת כדי להגיע למקום עבודתי, אולם אני מעדיף ללכת בדרך הזו מפני שהיא קצרה ונוחה עבורי", השיב.

"אם כן", אמר לו רבי חיים זיע"א "אני גוזר עליך, שלא תלך היום לעבודה בדרך הרגילה, אלא בדרך הארוכה יותר".

אותו אדם שהיה יהודי ירא שמים ומציית לדברי חכמים, השיב כי הוא ישמע לקול הרב, ומיד שינה את מסלולו ושם את פעמיו לעבודתו בדרך הארוכה.

לאחר מספר ימים, הגיע אותו יהודי אל בית הרב. בקול נרגש הוא ביקש להודות לו על הצלת חייו, כפי שהצדיק חזה ברוח קדשו.

ומה באמת אירע באותו יום?

משאית משא שנסעה בדרך שאותו יהודי חשב ללכת בה, ססתה ממסלולה ופגעה בהולכי הרגל שהיו באזור. כל הנפגעים, כך סיפר, הם חבריו לעבודה שהלכו כהרגלם בדרך הקצרה, כמה מהם נהרגו וכמה מהם שנפצעו אנושות.

אילו הוא היה הולך לעבודה בדרך הרגילה, ולא היה שומע בקול הצדיק, היה מאבד, חלילה את חייו!

היה כמעט דבר, ואבי המשפחה הגאון רבי חיים לייב זצ"ל נאלץ למצוא מקורות הלואה שיסייעו בעדו ולו במעט בעבור מחיית בני המשפחה.

כעבור זמן מה הגיעו הנושים לקבל את כספם בחזרה, ולא היה בידי להשיב את הממון, ובלית ברירה נאלץ לא אחת להשיב להם משכון או תמורה מכלי הבית המועטים שהיו עמו.

אותו יום שלישי לא יישכח מזכרונו - העיד לימים רבי שלמה זלמן - כשהגיעו הנושים וביקשו לקחת משכון בעד תשלום דמי החוב, ובבית כבר לא היה כמעט דבר. אמא הביאה את כל תכשיטיה וכלי הכסף המעטים שהיו ברשותה, והם נכנסו לביתם ולקחו את ספרי הקודש הלא מעטים שהיו בבית, היו אלו הספרים בהם למד אביו הגדול רבי חיים לייב עם בניו לחכמם וללומדם.

או אז פרצה אמו בבכי, ובעקבותיה הילדים שראו זאת מבלי יכולת לסייע, כשאמו אומרת בתפילתה; ריבוננו של עולם! על הכל אני מוכנה לוותר ואין לי צורך בכלים שיקלו עלי בחיי, אבל את ספרי הקודש, אלו שבעלי הגדול לומד עמם עם בניו ומגדל בכך את ילדינו בדרך העליה, על זה אינני יכולה לוותר בשום אופן, ופנתה בדמעות שלישי להשי"ת שיסייע לה.

אותה דוגמא אישית, אותו מסר, אותן דמעות ורתחות שיצאו מליבה הפועם של האם המסורה, שהראתה יותר מכל מהי ערכה של לימוד התורה בספרי הלימוד, החזירו בלב היונקא שלמה זלמן מהי אהבת התורה שאינה יודעת גבול. מהו ערך החיים האמיתיים לעומת דברים שאינם כה אמיתיים וחשובים בעיני האדם.

מיני אז החליט רבי שלמה זלמן להשקיע את כל עיתותיו בהעמקת התורה ויגיעתה... דמעותיה של אם.

